

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XII. De jure Summi Pontificis circa Beneficia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

13. Martinum IV. natione Gallum Philippo III. Francorum Regi Decimas ad triennium concessisse, ut bellum gereret contra Petrum Aragoniæ Regem, Siciliæ invasorem, testatur ejus litteræ ad Joannem Legatum datæ, ut Præsules ad solvendas Decimas cogeret, & citatæ ab Oderico Raynaldo ad an. 1283. num. 35. nec dubitavit pius ille Pontifex, ut ostendunt litteræ ab eodem Historico citatæ ibid. n. 41. exactas à Clero pro instaurandis Syriæ rebus Decimas, olim decretas in Concilio Lugdunensi, ad defendendam Siciliam derivare. Narrat idem Scriptor, & citatis ejusdem Pontificis libris probat num. 10. ipsum non solum à Gallis, sed ab aliis quoque Præsulibus opes in id conferri voluisse. Siculos similiter, tum Provinciæ, atque Arelatensis Archiepiscopatus Præsules Decimas Regi Carolo, ut hostem Regno ejiceret, solvere; atque ad id à Legato adigi præcepisse. Hæc autem ab eo perperam gesta non fuisse suadent virtutes & miracula, quibus claruisse fertur apud historicos. Honorius ejus successor, quas ille Decimas Philippo III. jam pro Aragonia armis comparanda attribuerat, Philippo IV. ad quadriennium permisit, ut narrat Raynaldus ad an. 1286. num. 28. sed de his hæcenus, quæ in praxim redigere, utinam nunquam opus sit.

C A P U T XII.

De jure summi Pontificis circa Beneficia.

1. **N**ullâ in re laudabilior foret Gallorum pro defensione libertatum Ecclesiæ Gallicanæ zelus, quam si antiquorum Canonum observantiam, circa Beneficiorum dispositionem sartam tectam servarent, nec Summum Pontificem cogerent suâ supra Concilia, & eorum Canones, autoritate uti.

2. Restiterunt quidem Galli dispensationi super regula, quæ regularia Beneficia regularibus personis conferri præcipit, quando summi Pontifices beneficia Galliæ Italis, aut alterius Nationis viris, de Ecclesia benemeritis distribuebant. At ubi ex Caroli VII. Francorum Regis Edicto anno 1431. dato

dato non nisi indigenis (intellige sine Regis licentia) ea largiri licuit, Commendarum usus in favorem sæcularium adeò invaluit, ut quamvis antiqua Canonica disciplina Concordatis confirmata fuerit tit. de Regia ad Prælaturas nominatione facienda §. volumus, Philippus Probus in addit. ad gloss. Pragmat. Sanction. tit. de collat. §. cui rei num. 17. in hunc modum conqueratur; *Hodiè tamen sit contrarium, adeò quod in Gallia vix posset reperiri decimus Abbatum numerus professionis Regularis. Undè non immeritò videmus omnes penè Damos Regulares ad nihilum in vita, & moribus prout & rebus reduci, & caducitatem amplecti, Monachosq; Mendicantium Ordinum fieri, & extra septa Monastica potius eos languescere, quam vivere. QVÆ SIT HORVM OCCASIO, VEL CAUSA, DICITUR EX EO QVOD COMMENDATARIIS APERTA EST SUPERIORVM PORTA, QVIBVS HIS, ET ALIIS DE CAUSIS POTERIT CLAVDI IANVA COELI. Qui abusus ex eo tempore magis, ac magis excrevit.*

3. Eaque fuit una ex causis cur Concilium Tridentinum à Curia Franciæ non fuerit receptum. Primam enim recusationis rationem eam attulerunt Regina, & Magnus Cancellarius Nuncio, Concilii receptionem urgenti. „ Quod Concilium Tridentinum vetaret Beneficia regularia in Commendam tradere, cum Rex hujusmodi Commendis multos Primates viros sibi devinciret, quorum auxilio difficillimis illis temporibus indigebat. Pallavicinus histor. Concil. Trid. lib. 24. cap. 11. num. 4.

4. Adeò non servantur in Gallia Canon 15. Synodi Nicænæ, 21. Antiochenæ, & 5. Chalcedonenis, ut in nulla Christiani Orbis parte frequentius violentur, cum innumere fiant Episcoporum translationes. Unde plurimorum in illa Ecclesia malorum seminarium existit. Non enim tanto affectu Ecclesiæ, quam quis semel gubernandam suscepit, adheret: non tam sedulo invigilat; non tam facile permanens opera aggreditur: libentius in Aulæ studia, quam in tuenda Ecclesiæ suæ jura propendet, qui Aulæ beneficio ad pinguiorem se conscendere posse confidit: Hoc ut assequatur non solum Magnatibus blanditur, sed obsequitur, etiam cum Ecclesiastici juris, & libertatis jacturâ: Ambitione tenetur; Hinc avaritiâ, illinc prodigalitate peccat: Ac

362 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
demum futuri, non animarum, sed honoris, & divitiarum
lucri expectatio ita tempus, & cogitationem abripit, ut
obcundis suscepti regiminis officiis nihil reliquum sit; Et pro-
prium gregem non perpetui Pastoris animo curet, sed tem-
poranei mercenarii more exugere festinet.

5. Quot excidissent in Gallia è proprio gradu tum Episco-
pi tum inferioris Ordinis Clerici, si Beneficiorum plurali-
tas eâ penâ multaretur, quam indixit Canon 10. Concilii
Chalcedonensis. Quæ regula si valeret, & vigeret, non tan-
ta plerosque ambitio, vel avaritia inflecteret ad Aulicorum
officia, aliorumque, quorum ope Beneficia Beneficiis ac-
cumulatos se esse sperent. Non tantus esset Ecclesiastica-
rum rationum neglectus.

6. Præcipua Ecclesiæ Gallicanæ libertatum pars olim in eo
posita est, ne Romanus Pontifex Beneficiorum dispositio-
nem sibi assumeret. Verum tum cum de illa dispositione Gal-
li acerbis conquerebantur, Concilium ipsum Basileense jus
illud summi Pontificis agnovit, ei aliquorum Beneficiorum
dispositionem reservans sess. 31. Decreto de collatione Be-
nificiorum, ubi sic legitur; *Non tamen intendit prohibere hac sancta
Synodus hoc præsentis Decreto, quo minus futuri Romani Pontifices tempore Pon-
tificatus sui modo honesto, & convenienti, de uno Beneficio ad collationem,
in qua fuerint decem Beneficia, & de duobus, ubi fuerint quinquaginta, &
ultra disponant. NEQUE ETIAM COLLATIONES PER PRAE-
VENTIONEM FIENDAS INTENDIT IMPEDIRE.*

7. Quin etiam Universitas studii Parisiensis, quæ tantope-
rè Curiam Romanam à conferendis Beneficiis arcere contem-
debat; tamen Romani Pontificis circa illa potestatem sæpè
imploravit, nedum agnovit. Hic unus erat ex articulis Mar-
tino V. Eugenii Decessori porrectis; Item cum nonnulli Doctores,
& Magistri infra scripti à Sanctitate vestra gratias expectativas obtinuerint in pri-
mo & principali Rotulo dictæ Universitatis per Sanctitatem vestram sub data
4. Kalendas Februarii Anno primo signato, quibus vigore earundem gratiarum
de Beneficiis Ecclesiasticis minime provisum extitit, dignetur Sanctitas vestra
EISDEM CONCEDERE, quod dictis gratiis uti, & gaudere valeant cum
cum gratiis in præsentis Rotulo per Sanctitatem vestram ut speramus, faciendis
satis tamen per integrè articulis superius expressis. Cui articulo Papa
respondit; FIAT PRO OMNIBVS, ET QVIBVS NON EST
PRO-

PROVISVM Datum Romæ anno 1424. 25. Maij, Pontificatus præfati Domini nostri Papa (Martini V.) anno septimo. Refertur in historia Universitatis Parisiensis tom. 5. circa prædictum annum 1424. Extant alia multa exempla similia apud eundem Autorem.

8. Verùm cum Concordata inter Leonem X. Papam, & Franciscum I. Franciæ Regem inita, ususque subsecutus contentioibus hac de re nasci solitis imposuisse finem videantur, non est diutiùs immorandum, sed expectandum, donec Deus eos, quibus Beneficiorum provisio incumbit, ad revocandam omni ex parte antiquam Canonicam disciplinam circa rectam illorum dispositionem moveat.

9. Si omnes Collatores, aut Patroni præ oculis semper haberent, quàm stricta sit obligatio ea dignioribus conferendi, non autem indignis, vel etiam minus dignis propinquis, aut à quibus aliquod receptum est, vel recipiendum speratur officium, quàmque terribile futurum sit supremi Patris familias iudicium adversus eos, qui in constituendis in ejus Domo Ministris & Officialibus, propria commoda, privatosque affectus magis attenderint, quàm ipsius gloriam, & cultus decorem, aut animarum salutem certè magis metuerent, ne non satis dignos, aptosque servos Domino suo eligerent, quàm gloriarentur de jure illo, aut illud indebitè sibi vindicare contenderent.

10. Cæterùm non est cur Galli Doctores Italicos accusent, quasi nimium extulerint Romani Pontificis circa dispensationem Beneficiorum potestatem, cum Doctores Galliæ non minus latè illam explicuerint. Petrus Rebuffus in Concordatis tit. de Mandatis Apostol. §. Et ut obvietur verb. *gravare*, scripsit. *Papa jure præventionis OMNIA IVRA POTEST CONFERRE, cum TOTVS MVNDVS sit Diæcesis Papa cap. Cuncta per Mundum. Et cap. Per principalem 9. quæst. 3. Unde non est mirum si in sua Diæcesi, & sic PER TOTVM MVNDVM conferre possit.*

Handwritten notes on the book's spine, including the word "Galliana" and the number "734".

